

aan de gemeenteraad
onderwerp Duurzaamheidsplan Zo geven we Gouda door

van het college van burgemeester en wethouders
datum 3 juni 2025
zaaknummer 1307695

memo

Samenvatting

In het bestuursakkoord “Geef Gouda Door” is het doel opgenomen om in 2040 CO₂-neutraal te zijn:

Gouda in 2040 CO₂-neutraal

• *We maken een integraal duurzaamheidsplan met een routekaart en tussendoelstellingen. We optimaliseren het duurzaamheidsdashboard om de voortgang te monitoren.*

Om inzicht in de route daarnaartoe te krijgen, is het Duurzaamheidsplan “Zo geven we Gouda door” opgesteld. De kaders waarbinnen het Duurzaamheidsplan is opgesteld zijn met de raad gedeeld middels de raadsmemo van 12 maart 2024 (Doorrekening CO₂-beleid, dossier 7968). Ook is de raad uitgenodigd mee te denken tijdens de werksessie van 16 september 2024. De verdere uitwerking van de mogelijkheden genoemd in het Duurzaamheidsplan wordt stapsgewijs opgepakt en daar waar het nieuw beleid en extra investeringen betreft, worden deze afzonderlijk binnen de planning en control-cyclus aan de raad voorgelegd.

Doel

De gevolgen van klimaatverandering treden steeds vaker op. Hiermee vormt klimaatverandering een steeds grotere bedreiging voor de maatschappij. Een gemeente alleen kan klimaatverandering niet tegenhouden. Maar heeft, ook volgend uit nationaal klimaatbeleid, wel de verantwoordelijkheid om het eigen aandeel op te pakken. Maatregelen om dat te kunnen doen, zijn in het Duurzaamheidsplan opgenomen.

Het Duurzaamheidsplan “Zo geven we Gouda door” geeft de ingeslagen weg weer en geeft aan welke richting en vervolgstappen kunnen worden ingezet, gericht op het doel van Gouda CO₂-neutraal in 2040. Het Duurzaamheidsplan brengt op verschillende thema's en beleidsterreinen de huidige en benodigde inzet samen en biedt een overzicht wat er minimaal nodig gaat zijn om het doel CO₂-neutraal in 2040 te halen. Dit geeft inzicht in en richting aan het CO₂-doel en maakt sturing hierop mogelijk. Het Duurzaamheidsplan biedt de raad hiermee duidelijkheid over de te maken keuzes.

Aanleiding

Het Duurzaamheidsplan volgt uit het bestuursakkoord Geef Gouda Door. Het Duurzaamheidsplan geeft naast huidig beleid verdere mogelijkheden weer, het is geen pakket nieuwe beleidsmaatregelen. Dit past binnen de afspraken gemaakt bij het Herfstakkoord (van 6 november 2024).

Aanvullende informatie

Het Duurzaamheidsplan geeft richting aan toekomstig beleid

Met het Duurzaamheidsplan “Zo geven we Gouda door”, wordt invulling gegeven aan de ambitie uit het bestuursakkoord. Het Duurzaamheidsplan geeft de ingeslagen weg weer en geeft aan welke richting ingezet zou moeten worden om het doel van Gouda 2040 CO₂-neutraal te kunnen halen. Vanuit alle relevante

disciplines zijn huidige duurzaamheidsmaatregelen en toekomstige mogelijkheden gericht op CO₂-reductie bijeengebracht. Het Duurzaamheidsplan biedt hiermee het overzicht van overkoepelend bestaand duurzaamheidsbeleid en mogelijkheden voor verdere inzet. Dit biedt inzicht en gewenste focus richting 2040. Passend binnen het Herfstakkoord bevat het Duurzaamheidsplan geen nieuwe investeringsvoorstellen. Wel wordt weergegeven waar de komende jaren een intensievere focus gewenst is: uitbreiding van de wijkaanpak van verder isoleren en energie besparen, het verder verduurzamen van de mobiliteit en het gemeentelijk vastgoed, en gericht duurzaam werken in de openbare ruimte.

Uitwerking voorgelegd aan de raad

De mogelijke maatregelen genoemd in het Duurzaamheidsplan zijn allemaal nodig om het doel te halen. Ook wanneer deze allemaal worden gerealiseerd, zal er nog een gat te dichten zijn. Het is hiermee duidelijk wat in ieder geval aangepakt moet worden om de benodigde stappen te zetten en de CO₂-reductie gericht te vergroten.

Deze verdere uitwerking van de mogelijkheden wordt stapsgewijs opgepakt en daar waar het nieuw beleid en extra investeringen betreft die vallen onder de bevoegdheid van de raad, worden deze afzonderlijk binnen de planning en control-cyclus aan de raad voorgelegd. Jaarlijks wordt ten behoeve van de Kadernota de balans opgemaakt, zowel wat betreft de realisatie van de doelen als de daarvoor benodigde investeringen. Zo kunnen daar afgewogen keuzes worden gemaakt.

Totstandkoming van het Duurzaamheidsplan

In 2023 is berekend wat de impact van het Gouds klimaatbeleid is. Door de Transitievisie Warmte, het Gouds Isolatieprogramma en het Verkeerscirculatieplan volledig uit te voeren vóór 2040, komt de CO₂-reductie dan uit op 77% (t.o.v. 1990). Er moet dus meer gebeuren om het doel van 2040 te halen. Zeker nu bestaande programma's en routes een fasering te verwerken hebben als gevolg van het Herfstakkoord. Het Duurzaamheidsplan geeft per hoofdthema aan wat de mogelijkheden zijn.

Voor de benodigde inspanningen is iedereen nodig. De gemeente is afhankelijk van verschillende partijen. Inwoners en ondernemers maken eigen keuzes. Keuzes die worden beïnvloed door overheidsbeleid zoals landelijke subsidiemaatregelen en normeringen. Nieuwe landelijke beleidsvoorstellen, zoals bijvoorbeeld het bevriezen van de huur van sociale huurwoningen, hebben invloed op het tempo. Ook netcongestie kan een gemeente niet zelf oplossen. Voor de benodigde veranderingen is veel uitvoeringscapaciteit nodig, vakmensen zijn momenteel schaars. De gemeente stimuleert en jaagt aan waar dat mogelijk is. En oefent als opdrachtgever zelf invloed uit.

Door deze onzekerheden, is nu geen rechte lijn te trekken naar CO₂-neutraal in 2040. Het risico dat 2040 niet wordt gehaald, is reëel. Er zijn meer investeringen en te maken keuzes nodig om het doel te kunnen halen. De route naar 2040 is ingeslagen, maar we zijn er nog niet. Het Duurzaamheidsplan is dan ook een 'levend' en vooral dynamisch document. Het Duurzaamheidsplan zal op regelmatige basis worden herijkt.

Benutten van de reserve Klimaat, energie en duurzame mobiliteit

De reserve Klimaat, energie en duurzame mobiliteit wordt nu nog niet optimaal benut. Met het formuleren van heldere criteria, die aansluiten bij de Nota Reserves en Voorzieningen (van 13 december 2023), is voor iedereen duidelijk dat deze reserve kan worden ingezet om verdere CO₂-reductie te bereiken. Dit verlaagt de drempel om voorstellen in te dienen. Zo kan meer CO₂-reductie worden bereikt, zowel door de voorstellen direct en door het beoogde vliegwieleffect indirect. Voorstellen worden aan de raad voorgelegd.

Tot slot

Het Duurzaamheidsplan "Zo geven we Gouda door" biedt een overzicht van wat nodig gaat zijn binnen de komende bestuursperiodes, om te kunnen starten met nieuwe maatregelen of het aanbrengen van focus en intensivering van wat al in gang is gezet. Het Duurzaamheidsplan geeft weer waar kansen liggen en biedt

aanknopingspunten voor toekomstige keuzes. Hiermee worden de verdere stappen naar een CO₂-neutraal Gouda gezet. Op weg naar een duurzame stad, klaar voor de toekomst.

Bijlagen:

- Bijlage 1 “Zo geven we Gouda door” - Duurzaamheidsplan Gouda
- Bijlage 1.4 CE_Delft_220523_CO2-effecten_van_het_Goudse_klimaatbeleid-Hoofdrapport
- Bijlage 1.5 CE_Delft_220523_CO2-effecten_van_het_Goudse_klimaatbeleid-Achtergrondrapport
- Bijlage 1.6 Rapportage_CO2 compensatie voetafdruk rapport 2023 Gouda